

SLUTRAPPORT FÖR PROJEKTET PREVENTIONSARBETE BLAND UNGA VUXNA I HÄGERSTEN-LILJEHOLMEN.

MÅLGRUPP

Indirekt målgrupp är alla unga vuxna mellan 16-20 år som är bosatta i Hägersten-Liljeholmen stadsdelsområde.

Direkt målgrupp är nyckelpersoner, dvs. personer som i sin yrkesutövning kommer i kontakt med ungdomar i gymnasieåldern.

SYFTE

Syftet med projektet är att utveckla det förebyggande arbetet riktat till unga vuxna i åldern 16-20 år genom samverkan mellan gymnasieskolor, arbetsförmedlingen, polisen, ungdomsmottagningen socialtjänsten och fältassistenter. Syftet är också att initiera tillkomsten av en gemensam strategi för det förebyggande arbetet med unga vuxna.

BESKRIVNING AV FAKTISKA PROJEKTAKTIVITETEN

Bakgrund:

Statistiken talar sitt tydliga språk angående unga vuxnas drog- och alkoholvanor i Hägersten-Liljeholmen liksom i övriga Stockholm. Alkohol och narkotikakonsumtionen ökar bland gymnasieungdomar. Många unga på gymnasiet mår dåligt och är stressade. Närpolisen berättar om en ökad kontakt med gymnasieskolorna i området pga. utagerande problem bland elever. Ungdomsmottagning samt fältassistenter vittnar om både inåtvänd och utagerande problematik i åldersgruppen. STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) publicerade nyligen en rapport på www.stoppalangning.se i vilken ungdomars alkoholvanor är i fokus. Resultaten visar bland andra på att konsumtionen av alkohol är högre idag bland unga vuxna än vad den var för tio år sedan. Även sjukhusbesök till följd av alkoholkonsumtion har ökat bland unga vuxna de senaste åren.

Inbjudan:

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning inbjöd den 18 april personal från gymnasieskolor, socialtjänst, polis, fältassistenter, barn och ungdomspsykiatri, Jobbtorg och ungdomsmottagning till en förmiddag med lunch.

Program.

8.00-8.30	Kaffe och macka
8.30- 10.30	Föreläsning av Fredrik Livheim om ACT och Komet
10.30-10.45	Kort paus. (OBS! ej kaffe)
10.45-12.00	Hur kan vi samverka?
12.00-13.00	Lunch

Närvarande:

Djurgymnasiet (Liljeholmen), IVIK-Gymnasiet (Liljeholmen), Brännkyrka Gymnasium (Midsommarkransen), biträdande enhetschef ungdomsgruppen, fältassistenter, ungdomsstöd, ungdomsmottagningen, preventionssamordnaren, projektledare för ”Talang över gränser” och en praktikant från Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning

Seminariedagen:

Fredrik Livheim, psykolog och verksam vid Socialtjänstförvaltningen, Centrum för folkhälsa och Karolinska institutet bjöds in att föreläsa om bland annat följande två metoder:

ACT – (Acceptance and Commitment Therapy) - Att hantera stress och främja hälsa, en metod riktad till gymnasieelever, se vidare www.livskompass.se

Komet - verktyg att förbättra kommunikation och konflikthantering mellan föräldrar/lärare och ungdomar, se vidare www.kometprogrammet.se

Vi träffades på Lustikulla konferensanläggning i Liljeholmen och inledde dagen med en morgonfika. Därefter samlades vi och föreläsningen inleddes med en filmvisning under ledning av Fredrik Livheim om Kometmetoden. Fredrik delade upp föreläsningen i två delar. Först delen handlade om *Kometprogrammet* och efter pausen om *ACT-metoden*. Under föreläsningens gång fick åhörare ställa frågor allteftersom och föreläsningen övergick till en dialog mellan föreläsare och åhörare. På detta vis kunde alla deltagare få möjligheter att ifrågasätta och diskutera frågor som var komplicerade. Kometprogrammet handlar om föräldrautbildning, där föräldrar får lära sig att utveckla en god relation med sina barn. Utbildningen stärker familjens självkänsla och ger den verktyg för att kunna uppleva en stark familjesamhörighet och harmoni. Kometprogrammet är numera känt i hela Sverige och uppskattas högt av dem som har deltagit i utbildningen. Mer information finns på hemsidan, www.kometprogrammet.se

Efter en kort paus föreläste Fredrik om ACT-metoden, ” ACT - Att hantera stress och främja hälsa”. År 2004 Gjordes en randomiserad kontrollerad studie på 230 gymnasieelever. 115 elever slumpades till att få en 9-timmars kurs i ”ACT -Att

hantera stress och främja hälsa” och 115 elever till en kontrollgrupp och fick ingenting. Vid mätningar efteråt ser man att eleverna som gått kursen har en statistiskt säkerställd lägre nivå av ångest, samt fungerar bättre inom det som de innan interventionen rapporterat som sitt största problemområde. Det kommer mer forskning på denna metod eftersom gensvaret har varit över förväntan. ACT-metoden är väldigt uppskattat av deltagarna och den erbjuder unga vuxna verktyg som de kan ha med sig resten av sina liv. Mer om denna metod finns på hemsidan, www.livskompass.se

Diskussion och slutsatser:

Efter en 15 minuters paus samlades deltagarna för att därefter delas in i grupper om fem personer. Där tre i förväg formulerade frågor diskuterades under 45 minuter med påföljande återsamling med redovisning.

1. Vilken samverkan har vi idag och hur kan den förbättras?
2. Vad behövs kring enskilda barn/ungdomar? Vilka ska göra det?
3. Vad behövs på förebyggande nivå? ACT och Komet? Vilka ska göra det?

1. Vilken samverkan har vi idag och hur kan den förbättras?

När det gäller frågan om samverkan blev det tydligt att skolorna och ungdomsmottagningen har ett samarbete, även fältassistenter i stadsdelen är bekanta för skolorna. I enskilda fall samverkar socialtjänsten med skolan men det uttrycktes av en deltagare att sekretessen försvårar för bland annat ungdomsmottagningen att kunna bistå med hjälp till den drabbade ungdomen. Det är tydligt att deltagarna vill ha ett bättre samarbete mellan skola och stadsdelsförvaltning men även skolorna emellan. Ett sätt att förbättra samverkan är att skolornas elevvårdsteam gör studiebesök på andra skolor och att elever också får göra studiebesök för att bekanta sig med de andra skolorna i stadsdelen.

2. Vad behövs kring enskilda barn/ungdomar? Vilka ska göra det?

Den andra frågan berörde föräldrarnas roll i denna samverkan. Det behövs ett helhetsperspektiv där föräldrarna är en mycket viktigt part för att deras barn ska kunna få en god skolgång och bibehålla en god psykisk hälsa. Det diskuterades hur föräldrarna skulle kunna ingå i någon form av föräldrasamverkan. Intresset bland deltagarna var stort för att få till stånd en föräldrasamverkan.

3. Vad behövs på förebyggande nivå? ACT och Komet? Vilka ska göra det?

Den tredje frågan var tydligast. Alla deltagare hade samma uppfattning om att ACT och Komet är ytterst viktiga inslag i det förebyggande arbetet med barn och ungdomar. Skolrepresentanter uttryckte en önskan och en självklarhet att dessa

metoder ska implementeras i skolan. Deltagarna ansåg att dessa metoder är viktiga att uppmärksamma för att få stor genomslagskraft i skolorna. Skolorna behöver hjälp med att utveckla en god studiemiljö och ACT-metoden har visat mycket goda resultat i tidigare studier vilket är en indikation på att skolorna i denna stadsdel är väldigt tillmötesgående ifråga om att arbeta med ACT-metoden. Lättillgängligheten för ungdomarna vad gäller drog- och alkoholanvändning lyfts också upp som relevanta aspekter som motiverar varför ACT-metoden är en viktig insats för att stimulera god psykisk hälsa bland gymnasieungdomarna.

FÖRÄNDRINGAR JÄMFÖRT MED PROJEKTPLANEN ENLIGT ANSÖKAN

Projektaktiviteten har genomförts enligt plan men med en avvikelse i tid i form av en försening på fyra månader.

Har målen uppfyllts.

Målet har uppfyllts i så måtto att kontakt skapats och önskan om samverkan formulerats, att ett informationsutbyte initieras. Tillkomsten av en gemensam strategi för unga vuxna har ännu inte berörts och kräver ett mer omfattande arbete än vad som ryms inom ramen för det här projektet.

Projektet är en liten del i arbetet med målet att minska alkoholkonsumtion, berusningsdrickande, narkotikamissbruk och förekomst av andra normbrytande beteenden bland unga vuxna.

Resultatredovisning/ hur har metoden/metoderna fungerat?

Projektaktiviteten utvärderades på två sätt. Dels i de nedtecknade och muntligen redovisade gruppdiskussionerna och dels genom att varje deltagare fick fylla i en utvärderingsenkät som sista uppgift innan lunch. Deltagarna var genomgående mycket positiva både i den individuella utvärderingen och i redovisningen av gruppdiskussionerna. Deltagarna var också engagerade, entusiastiska och högt motiverade att fortsätta med samverkansarbete.

Att se effekterna av en så begränsad aktivitet i Stockholmsenkäten vilket angivits i ansökan låter sig av naturliga skäl inte göras.

Av de inbjudna svarade cirka hälften att de avsåg att delta och av dem dök ändå två gymnasieskolor, polisen och Bup inte upp den aktuella dagen. Att så många av de inbjudna valde att inte prioritera projektaktiviteten var en negativ faktor. De valde bort en för dem kostnadsfri aktivitet trots matnyttigt innehåll och bjudlunch.

Ett tecken på hur hårt prioriterat arbetet är inom de inbjudna verksamheterna. Som en av de deltagande kuratorerna påpekade har personal från skolhälsovården ofta bara några få timmar på varje skola, dyker en behövande elev upp måste det prioriteras.

Projektets fortlevnad/grad av integrering i ordinarie verksamhet?

Projektaktiviteten ryms inom ramen för ordinarie verksamhet. Arbetet med samverkan och förebyggande arbete har fått en "kick off" med hjälp av de extra medel som länsstyrelsen bidragit med.

Ekonomisk redovisning

Kostnader:

Personalkostnader inkl sociala avgifter:

Projektledare	45 000 kr
Övriga personalkostnader	25 000 kr

Utvärdering:

Intern utvärdering	5 000 kr
--------------------	----------

Administration:

Lokalhyra (dator, telefoni, skrivare)	2 500 kr
---------------------------------------	----------

Genomförda aktiviteter:

Utbildningsdag på konferensanläggning	21 196 kr (inkl. moms)
---------------------------------------	------------------------

Totalsumma:	98 696 kr
--------------------	-----------

Bidrag som söks hos länsstyrelsen:	42 500 kr
------------------------------------	-----------

Nämndprotokoll

Bifogas